

Број: 05/2-50-13-28-48-2/13
Сарајево, 20.02.2013. године

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
ДОМ НАРОДА

**ПРЕДМЕТ: Извјештај о раду Одбора за жалбе грађана Парламентарне скупштине
Босне и Херцеговине за 2012. годину**

Поштовани,

Одбор за жалбе грађана је, на 48. сједници одржаној 20. 02. 2013. године, у складу са чланом 15. став (1) тачка ф) и чланом 19. став (1) тачка д) Закона о независним и надзорним тијелима полицијске структуре Босне и Херцеговине, те чланом 4. став (1) тачка ф) и чланом 5. тачка ф) Пословника о раду Одбора за жалбе грађана Парламентарне скупштине БиХ, усвојио Извјештај о раду Одбора за жалбе грађана за 2012. годину, те га доставља Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине на усвајање.

С поштовањем,

Предсједник
Одбора за жалбе грађана
Мате Милетић

Прилог:

- Извјештај о раду Одбора за жалбе грађана за 2012. годину

Број: 05/2-50-13-28-48-1/13
Сарајево, 20. 02. 2013. године

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ
ОДБОРА ЗА ЖАЛБЕ ГРАЂАНА
ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

за период јануар – децембар 2012. године

фебруар 2013. године

На основу члана 19. став (1) тачка д) Закона о независним и надзорним тијелима полицијске структуре Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 36/08) и члана 5. став (1) тачка ф) Пословника о раду Одбора за жалбе грађана на рад полицијских службеника у полицијским тијелима Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 84/09), Одбор за жалбе грађана Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине је на 48. сједници, одржаној 20. 02. 2013. године, усвојио и Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине подноси сљедећи

ИЗВЈЕШТАЈ

**о раду Одбора за жалбе грађана Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине
за период од 01. 01. 2012. до 31. 12. 2012. године**

ПОГЛАВЉЕ I - УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Одјељак А. Оснивање Одбора за жалбе грађана

Одбор за жалбе грађана Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Одбор за жалбе грађана) основан је у складу са Законом о независним и надзорним тијелима полицијске структуре Босне и Херцеговине, као тијело Парламентарне скупштине БиХ, које у обављању својих активности дјелује искључиво на професионалним основама, не заступајући, не штитећи, нити подривајући интересе било које политичке партије, организације, удружења или било којег народа у БиХ.

Одбор за жалбе грађана, у складу са Законом о независним и надзорним тијелима полицијске структуре БиХ и Пословником о раду Одбора за жалбе грађана на рад полицијских службеника у полицијским тијелима Босне и Херцеговине, надлежан је за:

- примање, евидентирање, процјењивање и просљеђивање жалби на поступање полицијских службеника у Босни и Херцеговини, као и њихово упућивање надлежним полицијским тијелима;
- континуирано праћење у којој је фази предмет;
- иницирање одговарајућег поступка против подносиоца жалбе у случају лажне или тенденциозне жалбе;
- вођење свих одговарајућих евиденција и база података о жалбама грађана против полицијских службеника Босне и Херцеговине, резултатима истраге и другим факторима на основу којих је покренут дисциплински или кривични поступак;
- давање свих информација подносиоцу жалбе у вези са његовом жалбом;
- информисање Парламентарне скупштине БиХ о свом раду, те
- обављање осталих послова прописаних Законом.

ПОГЛАВЉЕ II - СЈЕДНИЦЕ ОДБОРА ЗА ЖАЛБЕ ГРАЂАНА

Одјељак Б. Рад и активности Одбора за жалбе грађана

У периоду од 01. 01. 2012. до 31. 12. 2012. године Одбор за жалбе грађана је у потпуности реализовао предвиђено Оријентационим планом рада за 2012. годину. У складу с тим, у извјештајном периоду одржано је 12 сједница, што је у потпуности у складу са чланом 7. Пословника о раду Одбора за жалбе грађана, по којем се сједнице Одбора за жалбе грађана одржавају по потреби, а најмање једном у мјесец дана.

Табеларни преглед одржавања сједница Одбора за жалбе грађана:

35. сједница	19. 01. 2012. године
36. сједница	24. 02. 2012. године
37. сједница	26. 03. 2012. године
38. сједница	27. 04. 2012. године
39. сједница	24. 05. 2012. године
40. сједница	21. 06. 2012. године
41. сједница	06. 07. 2012. године
42. сједница	31. 08. 2012. године
43. сједница	27. 09. 2012. године
44. сједница	30. 10. 2012. године
45. сједница	23. 11. 2012. године
46. сједница	27. 12. 2012. године

У извјештајном периоду Одбор за жалбе грађана примио је 68 представки. Од наведеног броја

- 37 представки примљено је од Граничне полиције БиХ;
- 2 од Државне агенције за истраге и заштиту; и
- 10 од Дирекције за координацију полицијских тијела.

Одбор је примио и 17 представки које су му директно доставили грађани, а од којих су се три односиле на рад Граничне полиције БиХ, једна на рад Државне агенције за истраге и заштиту, док су се остале односиле на поступање полицијских службеника на другим нивоима власти, те су оне прослијеђене надлежним органима.

У извјештајном периоду чланови Одбора за жалбе грађана гласали су за потврђивање свих достављених извјештаја надлежних полицијских агенција о поднесеним представкама, као и о предузетим активностима у вези са представкама. Од достављених представки, највећи број односио се на некоректно и непрофесионално понашање службеника полицијских тијела, док је мањи број жалби указивао на давање/примање поклона или других облика користи, клевету или учешће у организованом криминалу.

Конкретније, од укупно десет представки достављених Одбору за жалбе грађана од Дирекције за координацију полицијских тијела, њих шест је било неосновано – с обзиром да су полицијски службеници поступали у складу са својим овлашћењима, док су четири представке биле основане, те су против полицијских службеника предузете одговарајуће мјере. Од наведене четири представке, двије представке поднесене су због физичког напада, док су двије поднесене због крађе.

Од укупног броја представки на рад припадника Граничне полиције Босне и Херцеговине (њих 40), 31 представка била је неоснована, а њих девет је било основано. Од укупног броја представки, пет се односило на давање/примање поклона или других облика користи, а 35 на непрофесионалан однос полицијских службеника.

Представке на рад службеника Државне агенције за истраге и заштиту биле су неосноване.

Одјељак Ц. Начин рада и одлучивања чланова Одбора за жалбе грађана

Представке упућене на рад полицијских службеника већином се достављају директно Одбору за жалбе грађана посредством одјељења за унутрашњу контролу надлежне полицијске агенције. Мањи број представки грађани су директно доставили Одбору за жалбе грађана.

Након пријема, представка се доставља члановима Одбора за жалбе грађана ради упознавања са њеним садржајем, у складу са чланом 12. (Пријем и поступање са примљеним жалбама грађана) Пословника о раду Одбора за жалбе грађана на рад полицијских службеника у полицијским тијелима Босне и Херцеговине.

У сваком конкретном предмету одређује се извјестилац који има обавезу да на сједници укратко изложи садржај представке, образложи радње које су предузете по представици, те предложи одговарајуће закључке. У вези с тим, један број чланова Одбора за жалбе грађана одређен је да обрађује и прати представке које доставља Гранична полиција БиХ, док други дио чланова Одбора за жалбе грађана прати представке које доставља Државна агенција за истраге и заштиту. Што се тиче представки на рад припадника Дирекције за координацију полицијских тијела и представки које Одбору за жалбе директно упуте грађани, оне се распоређују свим члановима Одбора за жалбе грађана.

Након сједнице извјестилац у сваком конкретном случају сачињава коначан извјештај који садржи: кратак опис представке, активности предузете у току поступка рјешавања представке, податке о свим предоченим доказима и евентуалним запажањима извјестиоца и коначан закључак.

Потребно је напоменути и то да свакој сједници Одбора за жалбе грађана присуствују овлашћени полицијски службеници Граничне полиције БиХ, Државне агенције за истраге и заштиту и Дирекције за координацију полицијских тијела. Иако свака полицијска агенција самостално одлучује и рјешава по жалбама грађана, у складу са својим законским овлашћењима и на основу процедура које су та тијела регулисала

подзаконским и интерним актима, а чије је усаглашавање са прописаним надлежностима Одбора за жалбе грађана у процедури, наведени представници Граничне полиције БиХ, Државне агенције за истраге и заштиту и Дирекције за координацију полицијских тијела присуствују сједницама Одбора ради појашњавања околности у вези са сваком конкретном жалбом, те упознавања са током урађених радњи и активности по жалби, као и евентуалног појашњавања разлога који су довели до предузимања, односно не предузимања радњи у сваком конкретном случају.

Одјељак Д. Активности на терену Одбора за жалбе грађана

Разматрајући представке грађана на рад полицијских службеника, Одбора за жалбе грађана је, у Плану рада за 2012. годину, предвидио посјете теренским канцеларијама Граничне полиције БиХ и Државне агенције за истраге и заштиту, којима се настоје упознати припадници полицијских агенција Босне и Херцеговине са надлежностима и радом Одбора за жалбе грађана, али и остварити увид у стање “на терену” те се упознати са стварним условима рада, евентуалним проблемима и тешкоћама са којима се сусрећу полицијски службеници.

У складу са предвиђеним, те уз финансијску помоћ УСАИД-овог Програма јачања парламената, 12. и 13. 04. 2012. године уприличена је посјета Теренској канцеларији Југ Граничне полиције БиХ у Требињу, те међународним граничним прелазима Клобук, Иваница и Неум II, као и Теренској канцеларији Државне агенције за истраге и заштиту у Мостару.

➤ Теренска канцеларија Југ Граничне полиције БиХ једна је од највећих теренских канцеларија и покрива површину од око 200 километара и 7 граничних прелаза, на којима се услови рада увелико разликују. Од потпуно савремено опремљених, попут ГП Клобук и ГП Зупци, постоје и они који су у изузетно лошем стању као што су ГП Иваница, ГП Леуша и ГП Крстац. На поменутих граничним прелазима уочени су одређени проблем, као на примјер:

- смјештај полицијских службеника је изузетно лош а његова (не)условност чак зависи и од временских (не)прилика;
- опскрбљеност енергентима попут струје, воде и гријања је незадовољавајућа;
- видео-надзор није у функцији на свим граничним прелазима;
- рампе за пропуштање возила дижу се и спуштају ручно, што отежава и успорава проток.

Додатни проблем је што се ради о врло прометним граничним прелазима који представљају и прву слику о држави. Ипак, без обзира на многобројне проблеме, на свим граничним прелазима које су посјетили, чланови Одбора за жалбе грађана увјерили су се у изузетно професионалан однос и поступање полицијских службеника према грађанима, те њихово познавање прописа и одговорно и професионално обављање свих радних задатака.

➤ Приликом посјете Теренској канцеларији Државне агенције за истраге и заштиту у Мостару, чланови Одбора за жалбе грађана упознали су се са најчешћим пословима којима се бави ова регионална канцеларија, те пројектима који се реализују

првенствено у области спречавања организованог криминала, а нарочито трговине људима, наркоманије, те дјечје порнографије. Врло је важно споменути да Регионална канцеларија у Мостару, али и Државна агенција за истраге и заштиту генерално, има одличну сарадњу са Тужилаштвом БиХ.

➤ Такође, у оквиру својих активности на терену, чланови Одбора за жалбе грађана су 09. 10. 2012. године посјетили и Међународни гранични прелаз Брод и Јединицу Граничне полиције БиХ у саставу Теренске канцеларије Сјевероисток - Бијељина. Укупна дужина границе за коју је надлежна Јединица је 78,4 км, са граничним прелазима: Брод, Бијача и Доњи Свилај, те Међународни ријечни гранични прелаз на Сави - за потребе Рафинерије нафте Брод. Гранични прелаз Брод један је од најпрометнијих прелаза у БиХ. Годишње на овом прелазу границу пређе пет-шест милиона грађана, док је у првих девет мјесеци 2012. године границу прешло четири милиона грађана. Као главни проблеми који се јављају на овом граничном прелазу истакнути су:

- велика фреквенција аутомобила због чега су врло честе гужве;
- неизграђена инфраструктура, што се нарочито истиче у случају повећаног броја аутобуса и камиона на граничном прелазу; те
- неадекватан однос између институција (Граничне полиције БиХ и Управе за индиректно опорезивање), нарочито када се говори о видео-надзору који не функционише на оптималан начин те је често у квару и доста дуго се чека поправка.

Ипак, узимајући у обзир поменути велику фреквенцију лица и возила, похвално је да нема пуно жалби на овом граничном прелазу, о чему свједочи податак да су у Граничној полицији БиХ на рад полицијских службеника на овом граничном прелазу примљене само двије жалбе у 2012. години. За тако мали број жалби најзаслужнији су, прије свега, полицијски службеници, којих има око 70 и који су упознати са стратегијом борбе против корупције, те врло добро познају прописе о свом раду и добро су обучени за рад са грађанима. Ипак, истакнуто је да се свакодневно обављају активности како би се и тај број смањио на најмању могућу мјеру.

– Надаље, 10. 10. 2012. године, чланови Одбора посјетили су и Међународни гранични прелаз Орашје у Орашју. Том приликом истакнуо је да су у надлежности Јединице гранични прелази Шамац, Орашје, Борови и Жељезница. Укупна дужина границе коју покривају је 72 км. Гранични прелаз Орашје један је од најмодернијих граничних прелаза у БиХ, изграђен средствима ЕУ. Годишње на овом прелазу пређе од шест до седам милиона грађана. Као и на граничном прелазу Брод, од почетка 2012. године за примљене су двије жалбе на рад службеника на граничном прелазу Орашје, што је у односу на укупан број прелазака, врло мало. Уопштено гледано, разлози за жалбе грађана били су наводно непрофесионално понашање службеника, наводна корупција или протежирање једних грађана у односу на друге. Ипак, без обзира на мали број примљених жалби, константне су тежње да се службеници обуче с циљем потпуног изостанка жалби на рад припадника Граничне полиције. Што се тиче броја полицијских службеника, од 127 систематизованих радних мјеста полицијских службеника попуњено је 120, од чега је 10% жена. Као основни проблеми истакнуто је

нефункционисање, или боље речено лоше функционисање, видео-надзора чији су одржавање и поправка у надлежности Управе за индиректно опорезивање. Ипак, изражена је и нада да ће овај проблем у будућности бити ријешен на задовољавајући начин, или бољом сарадњом институција или преласком надлежности за одржавање видео-надзора на Граничну полицију БиХ.

За вријеме посјете је истакнуто и да се повремено јаве проблеми са азилантима, али да су до сада сви такви покушаји преласка успјешно спријечени. Истовремено, командир је истакнуо и задовољавајући број обавезних обука које похађају полицијски службеници, укључујући и обуке о борби против корупције.

Чланови Одбора за жалбе искористили су своје теренске посјете и да полицијским службеницима представе и поближе опишу надлежности, права и дужности Одбора за жалбе грађана утврђене Законом о независним и надзорним тијелима полицијске структуре у БиХ и Пословником о раду Одбора за жалбе грађана на рад полицијских службеника БиХ, као и процедуре рада по примљеним представкама. Истовремено, чланови Одбора за жалбе грађана обавили су предају промотивног материјала урађеног уз финансијску помоћ УСАИД-овог Програма јачања парламената (летака и плаката на сва три језика у БиХ). Договорено је да се сав промотивни материјал истакне на видним мјестима и учини доступним грађанима, с циљем њиховог упознавања са радом Одбора за жалбе грађана.

Одјељак Е. Сарадња Одбора за жалбе грађана са представницима полицијских агенција БиХ и реализација ИПА пројекта

Одбор за жалбе грађана је, у извјештајном периоду, наставио са изузетно добром сарадњом са представницима свих полицијских агенција на нивоу Босне и Херцеговине. Томе је, свакако, допринијело стално присуство представника надлежних агенција на сједницама Одбора за жалбе у случају разматрања представки које се односе на рад њихових службеника и врло темељне провјере при рјешавању сваке представке. Наиме, захваљујући присуству представника полицијских агенција на сједницама Одбора за жалбе грађана, могле су се одмах отклонити све недоумице у вези са начином рјешавања представки грађана, размијенити мишљења и искуства у раду по представкама, али и анализирати сарадња те, евентуално, договарати даљи начини унапређења међусобних односа. Свакако, како је већ и истакнуто, све теренске посјете Одбора за жалбе грађана умногоме су унаприједиле рад и сарадњу представника полицијских агенција Босне и Херцеговине и Одбора за жалбе грађана.

Треба истаћи и да је почела реализација ИПА Националног програма 2010 за Босну и Херцеговину – Подршка ЕУ у области спровођења закона, конкретно Компоненте VIII Националног програма – *Спровођење реформе полиције*. С циљем реализације овог ИПА програма оформљена је радна група у којој је и Одбор за жалбе грађана имао свог представника. Ангажовани су експерти који су извршили процјену стања, те дали конкретне препоруке за побољшање рада. Свакако треба напоменути да никакве примједбе нису дате на рад Одбора за жалбе грађана, али да су предвиђене одређене активности с циљем размјене искустава и трансфера знања, као и унапређења сарадње

Одбора за жалбе грађана и надлежних агенција Босне и Херцеговине за примјену закона.

Такође, Одбор за жалбе грађана настојао је у све активности максимално укључити представнике полицијских агенција, те унаприједити међусобну сарадњу, што је у коначници резултирало и планирањем организације састанка/радионице уз присуство експерата из Холандије и Велике Британије, те чланова одјељења унутрашње контроле полицијских агенција Босне и Херцеговине, током 2013. године.

ПОГЛАВЉЕ III - ПРЕПОРУКЕ И ЗАКЉУЧАК

Одбор за жалбе грађана је у периоду од 01. 01. 2012. године до 31. 12. 2012. године примио и размотрио 68 жалби грађана на рад припадника полицијских агенција Босне и Херцеговине, што је приближно, односно чак и мање у односу на број жалби примљених у претходној години. Такође, узимајући у обзир број жалби, похвално је да је број основаних у односу на број неоснованих жалби мањи у односу на претходну годину, што сигурно указује на одговорније и професионалније поступање припадника полицијских агенција Босне и Херцеговине.

Па ипак, постоје одређене тешкоће приликом разматрања жалби грађана уложених на рад припадника Граничне полиције Босне и Херцеговине. Наиме, у одређеном броју случајева доста је тешко утврдити чињенично стање и околности под којима се одвијао догађај који је био повод за улагање жалбе. Узрок томе је неуређеност граничних прелаза у смислу неадекватног функционисања видео-надзора на већини граничних прелаза. Узимајући у обзир посјете одређеним граничним прелазима које су чланови Одбора за жалбе грађана обавили, како у извјештајном периоду тако и у претходним годинама, ради увида у стварно стање граничних прелаза и услова рада полицијских службеника не може се издвојити готово ниједан прелаз на којем видео-надзор функционише беспријекорно. Према информацијама доступним Одбору за жалбе грађана, одржавање и поправка видео-надзора у надлежности је Управе за индиректно опорезивање а не Граничне полиције БиХ. Такође, у случају да је потребно изузети одређени видео-запис, то није могуће учинити без присуства надлежних из Управе за индиректно опорезивање, што није увијек могуће обезбиједити. Надаље, чување видео-записа такође представља проблем. Видео-записи се чувају, зависно од техничких карактеристика апарата, од 24 сата до три мјесеца, да би се потом аутоматски избрисали. Ово представља проблем ако лице уложи жалбу по протеку рока од 24 сата, што се врло често дешава, те су надлежни службеници у посљедње вријеме, на појединим граничним прелазима, почели превентивно изузимати одређене видео-записе ако сумњају да би могло доћи до улагања жалбе. Узимајући у обзир наведено, Одбор за жалбе грађана сматра да је неопходна генерална реконструкција видео-надзора, те замјена старих апарата новим, као и проналажење одговарајућег рјешења овог проблема, првенствено у смислу разрјешавања проблема надлежности између Граничне полиције БиХ и Управе за индиректно опорезивање.

Одбор за жалбе грађана сматра да у наредном периоду треба радити на додатном јачању капацитета полицијских агенција БиХ, даљим едукацијама припадника полицијских агенција БиХ, те обавезном рјешавању проблема видео-надзора. Такође, потребно је додатно јачати капацитете Одбора за жалбе грађана и организовати даље едукације и усавршавања.

На основу устаљене демократске праксе, те с циљем свеобухватнијег сагледавања успјешности рада, Одбор за жалбе грађана је на 47. сједници, одржаној 25.1.2013., донио закључак да се Предлог извјештаја о раду Одбора за жалбе грађана за 2013. годину достави полицијским агенцијама ради давања мишљења, с посебним освртом на сарадњу полицијских агенција са Одбором за жалбе грађана у извјештајном периоду, те да евентуално дају предлоге за даље унапређење рада и будуће сарадње. У складу с тим, Државна агенција за истраге и заштиту (*допис број: 16-01/3-07-806-2/13 од 05.02.2013.*) и Дирекција за координацију полицијских тијела Босне и Херцеговине (*допис број: 20-02/1-50-113-2/13 од 04.02.2013.*) навеле су да на садржај Извјештаја немају примједби, те да је сарадња у извјештајном периоду била изузетно добра, крајње професионална и коректна. Такођер, наведено је да су сагласни с препоруком да се у наредном периоду треба радити на додатном јачању капацитета полицијских агенција БиХ, даљим едукацијама припадника полицијских агенција БиХ, али и додатном јачању капацитета Одбора за жалбе грађана и провођењу едукација и усавршавања његових чланова. Гранична полиција Босне и Херцеговине (*допис број: 17-06-34-7-2732-5/12 од 04.02.2013.*) је, без детаљнијег образложења, навела да је сарадња између те полицијске агенције и Одбора за жалбе грађана „могла бити и успјешнија“.

Узимајући у обзир активности наведене у Извјештају о раду за период од 01. 01. 2012. до 31. 12. 2012. године, цијенимо да се може закључити да је Одбор за жалбе грађана у потпуности испунио све обавезе и активности предвиђене Законом о независним и надзорним тијелима полицијске структуре у БиХ, Пословником о раду Одбора за жалбе грађана и Планом рада за 2012. годину.

Из тог разлога предлажемо Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине да прихвати Извјештај о раду Одбора за жалбе грађана као и предложене закључке.

ПРЕДСЈЕДНИК
ОДБОРА ЗА ЖАЛБЕ ГРАЂАНА
Мате Милетић